

WYNAGRODZENIA I UMOWY: Wskaźniki

NAZWA WSKAŹNIKA	CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW DANYCH	ŹRÓDŁO DANYCH	ZAKRES CZASOWY DANYCH
ŚREDNIE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO Z UMÓW O PRACĘ	Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto z umów o pracę obliczono przy uwzględnieniu wszystkich poniższych warunków: – w przekroju zawodów i powiatów, – w oparciu o dane osób ubezpieczonych, które posiadały kod zawodu zadeklarowany przez pracodawcę w deklaracjach ZUS¹, – dla osób ubezpieczonych, które przepracowały cały miesiąc² w oparciu o umowę o pracę lub stosunek służbowy (wyłączając osoby, dla których wystąpiła przerwa w opłacaniu składek spowodowana chorobą i/lub które podjęły zatrudnienie w trakcie miesiąca), – na podstawie danych dot. podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe lub zdrowotne, – wszystkie wynagrodzenia dot. pracy na niepełny etat przeliczono na pełne etaty (uwzględniono wymiary etatów od 0,05 do 1),	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	średnie miesięczne wynagrodzenie w zawodzie dla danego półrocza wyliczono jako średnią wynagrodzeń z poszczególnych miesięcy

¹ Pracodawcy mają obowiązek podawania kodu zawodu w deklaracjach składanych do ZUS od 16.05.2021 r. Wymóg ten dot. zgłoszeń nowych pracowników zatrudnionych od tej daty oraz korekty danych pracowników już zatrudnionych. Ze względu na to, że Blender Danych uwzględnia dane w przekroju zawodów, osoby zatrudnione przed tym okresem i nie aktualizujące danych osobowych nie będą uwzględnione w szacunku. Jednocześnie danych dot. liczby pracujących, dla których określono kod zawodu, sukcesywnie przybywa - w konsekwencji baza danych jest sukcesywnie rozszerzana przy każdej kolejnej edycji badania.

² Analiza wynagrodzeń opiera się wyłącznie na danych osób ubezpieczonych, które przepracowały pełny miesiąc. Wyłączenie osób pracujących w niepełnym wymiarze czasowym wynika z faktu, że WUP w Rzeszowie pozyskuje z ZUS dane w formie zagregowanej (na poziomie zawodu w powiecie), a nie jednostkowej. Precyzyjne uwzględnienie wszystkich ubezpieczonych - bez względu na czas trwania zatrudnienia - wymagałoby dostępu do danych na poziomie jednostkowym (tzw. mikrodanych). Tylko taka forma pozwoliłaby na analizę indywidualnych zmiennych wpływających na wysokość wynagrodzenia, takich jak przerwy w świadczeniu pracy. Obecnie, ze względu na uwarunkowania formalno-prawne, WUP w Rzeszowie dysponuje uprawnieniami do pozyskiwania danych wyłącznie w formie zagregowanej, co determinuje przyjętą metodykę.

	- nie uwzględniono danych osób, u których została przekroczona roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe³, - nie uwzględniono nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych żołnierzy i funkcjonariuszy. <u>Poziom średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto z umów o pracę w zawodzie w powiecie obliczono przy użyciu wzoru:</u> $(W1 N1 + W2 N2 + \dots + WL NL) / (Z1 N1 + Z2 N2 + \dots + ZL NL)$ W1 N1 - iloczyn średniej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe lub zdrowotne na umowę w zawodzie X w powiecie Y (W1) oraz liczby ubezpieczonych (zatrudnionych) na umowę w zawodzie X w powiecie Y (N1) Z1 N1 - iloczyn wymiaru czasu pracy przyporządkowany do umowy w zawodzie X w powiecie Y (Z1) oraz liczby umów w zawodzie X w powiecie Y (N1)		
ŚREDNIE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO Z UMÓW O PRACĘ TRWAJĄCYCH DO 2 LAT	Opis jak wyżej - przy uwzględnieniu odniesienia do umów o pracę trwających do 2 lat.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	opis jak wyżej - przy uwzględnieniu odniesienia do umów o pracę trwających do 2 lat
ŚREDNIE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO Z UMÓW TRWAJĄCYCH POWYŻEJ 2 LAT	Opis jak wyżej - przy uwzględnieniu odniesienia do umów o pracę trwających powyżej 2 lat.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	opis jak wyżej - przy uwzględnieniu odniesienia do umów o pracę trwających powyżej 2 lat

³ W związku z tym, że pozyskiwane z ZUS dane mają charakter zagregowany, a nie jednostkowy, w analizie średnich płac pominięto przypadki przekroczenia rocznej podstawy wymiaru składek. Brak dostępu do danych na poziomie mikrodanych uniemożliwia rzetelne oszacowanie wynagrodzeń w tej specyficznej grupie ubezpieczonych (wyjaśnienie analogicznie jak w odniesieniu do osób, które przepracowały niepełny miesiąc). Ograniczenie - podobnie jak przy niepełnym miesiącu pracy - służy czystości danych. Uwzględnienie tych osób przy danych zagregowanych mogłoby sztucznie zaniżyć lub zawyżyć średnią, ponieważ po przekroczeniu limitu 30-krotności składki przestają być odprowadzane, co zmienia sposób ewidencjonowania tych kwot w systemie ZUS na poziomie ogólnym.

ODSETEK UMÓW O PRACĘ	Odsetek umów o pracę obliczono w odniesieniu do zbioru wszystkich umów/działalności w analizowanym okresie: – na podstawie kodów tytułu ubezpieczenia określających formy umów/działalności⁴, – w oparciu o dane osób ubezpieczonych, które posiadały kod zawodu zadeklarowany przez pracodawcę w deklaracjach ZUS¹.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	wg stanu na koniec analizowanego półrocza
ODSETEK UMÓW CYWILNOPRAWNYCH	Odsetek umów cywilnoprawnych obliczono w odniesieniu do zbioru wszystkich umów/działalności w analizowanym okresie: – na podstawie kodów tytułu ubezpieczenia określających formy umów/działalności⁴, – w oparciu o dane osób ubezpieczonych, które posiadały kod zawodu zadeklarowany przez pracodawcę w deklaracjach ZUS¹.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	wg stanu na koniec analizowanego półrocza
ODSETEK POZAROLNICZYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH	Odsetek pozarolniczych działalności gospodarczych obliczono w odniesieniu do zbioru wszystkich umów/działalności w analizowanym okresie: – na podstawie kodów tytułu ubezpieczenia określających formy umów/działalności⁴, – w oparciu o dane osób ubezpieczonych, które posiadały kod zawodu zadeklarowany przez pracodawcę w deklaracjach ZUS¹.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	wg stanu na koniec analizowanego półrocza
ODSETEK UMÓW/DZIAŁALNOŚCI TRWAJĄCYCH POWYŻEJ 2 LAT	Odsetek umów/działalności trwających powyżej 2 lat obliczono w odniesieniu do zbioru wszystkich umów/działalności w analizowanym okresie: – na podstawie kodów tytułu ubezpieczenia określających formy umów/działalności⁴, – w oparciu o dane osób ubezpieczonych, które posiadały kod zawodu zadeklarowany przez pracodawcę w deklaracjach ZUS¹.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	wg stanu na koniec analizowanego półrocza

⁴ Kody tytułów ubezpieczenia wskazujące na formy umów/działalności zawierają się w grupach dot.: umów o pracę, umów cywilnoprawnych, spółdzielców i pracowników spółdzielni, służb mundurowych i umundurowanych, pracowników wymiaru sprawiedliwości, postów i senatorów, pracy nakładczej, członków rad nadzorczych i prokurentów, osób duchownych, osób pracujących w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

POJĘCIA ISTOTNE W KONTEKŚCIE OBLICZANIA ŚREDNIEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO	DEFINICJE POJĘĆ
ZATRUDNIENIE	każda praca na podstawie stosunku pracy (nawiązanego na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru) lub stosunku służbowego, niezależnie od wymiaru czasu pracy oraz okresu, na który została zawarta umowa
ZATRUDNIENI	osoby wykonujące pracę na podstawie stosunku pracy (nawiązanego na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru) lub stosunku służbowego, niezależnie od wymiaru czasu pracy oraz okresu, na który została zawarta umowa
WYNAGRODZENIE	wyплаты pieniężne (lub pieniężna wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty) z tytułu stosunku pracy lub stosunku służbowego dla zatrudnionych, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy niezależnie od źródeł ich finansowania, które są uwzględniane w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe lub zdrowotne
MINIMALNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE	minimalne wynagrodzenie za pracę obowiązujące w danym roku kalendarzowym, określane corocznie w rozporządzeniu Rady Ministrów na podstawie Ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę
MIESIĘCZNY WYMIAR ETATU	wymiar czasu pracy w danym miesiącu, obejmujący wyłącznie osoby, które przepracowały cały miesiąc
KOD ZAWODU	kod zawodu wskazany przez pracodawcę w deklaracji osoby ubezpieczonej (zatrudnionej przez tego pracodawcę)
UBEZPIECZONY	osoba fizyczna podlegająca co najmniej jednemu z ubezpieczeń społecznych (emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu) i/lub ubezpieczeniu zdrowotnemu, np. pracownik
PŁATNIK SKŁADEK	osoba mająca obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i inne za osoby ubezpieczone, np. pracodawca
TYTUŁ UBEZPIECZENIA	okoliczność, która jest powodem do ubezpieczenia w ZUS W zgłoszeniu do ubezpieczeń oznaczany jest sześciocyfrowym kodem, którym ZUS posługuje się dla rozróżnienia poszczególnych grup ubezpieczonych.

	Kod ten jest skonstruowany następująco: - pierwsze cztery znaki określają podmiot podstawowy wraz z rozszerzeniem - znak piąty oznacza ustalone bądź nieustalone prawo do emerytury lub renty - szósty znak określa stopień niepełnosprawności
WYMIAR CZASU PRACY	określona w umowie całość lub część etatu Zgodnie z Zasadami podlegania ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz ustalania podstawy wymiaru składek wymiar czasu pracy powinien być zapisany w dokumentach ubezpieczeniowych w postaci ułamka zwykłego.
ŚWIADCZENIE LUB PRZERWA	okoliczność powodująca przestój w opłacaniu składek Przerwy w opłacaniu składek mogą być spowodowane: chorobą, urlopem bezpłatnym, urlopem macierzyńskim, urlopem wychowawczym itp., przy czym część z nich wiąże się z pobieraniem świadczeń, np. zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego). W dokumentach rozliczeniowych ZUS świadczenie lub przerwa oznaczane są trzyznakowym kodem.
PODSTAWA WYMIARU SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE	wartość, którą stanowią przychody ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych (przychody w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych), czyli wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz pieniężna wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty (bez względu na źródło ich finansowania), a w szczególności wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop, a także świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych W podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne nie uwzględnia się wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz zasiłków. Roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie może przekroczyć trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy. W przypadku osiągnięcia tego limitu dochodzi do tzw. przekroczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Powyżej kwoty limitu składki na te ubezpieczenia nie są odprowadzane.
PODSTAWA WYMIARU SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE	kwota, od której należy obliczyć składkę na to ubezpieczenie, jest to podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z pewnymi wyjątkami, m.in.: - podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne jest również wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną - podstawa ta nie jest ograniczona do kwoty równej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy - przed obliczeniem składki na ubezpieczenie zdrowotne podstawę wymiaru pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowane przez ubezpieczonego